د پوهنې وزارت

د تعلیمي نصاب، د ښوونک

او د ساینس د مرکز م

د تعلیمي نصاب د پراختیا

کتابونو د تالیف لوی ر

د قرآن کریم زده کړه

او

اسلامي ښوونه او روزنه

دریم ټولګی

Ketabton.com

د چاپ کال: ۱۳۹۰ هـ . ش

د پوهنې وزارت
د تعلیمي نصاب، د ښوونکو د روزنې
او د ساینس د مرکز معینیت
د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي
کتابونو د تالیف لوی ریاست

د قرآن کریم زده کړه
او
اسلامي ښوونه او روزنه

دریم ټولګی

د چاپ کال: ۱۳۹۰ هـ . ش.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب د تالیف، څېړنې او تدقیق کمیټې

لیکوال: سرمؤلف الحاج مولوي بسم الله بختیار د اسلامي علومو د دیپارتمنت علمي او مسلکي غړی.

سلاکاره کمیټه:

۱_ دکتور احسان الله د اسلامي علومو د دیپارتمنت آمر.

۲_ سرمؤلف الحاج بسم الله بختیار د اسلامي علومو د دیپارتمنت علمي او مسلکي غړی

۳_ عبدالرقیب جهید د اسلامي علومو د دیپارتمنت علمي او مسلکي غړی.

۴_ سرمؤلف محمد انیس یونس د عربي ژبې او ادبیاتو د دیپارتمنت آمر .

۵_ مولوي عبدالوکیل د اسلامي علومو د دیپارتمنت علمي او مسلکي غړی.

۶_ مؤلف شیر احمد مسعودی د اسلامي علومو د دیپارتمنت علمي او مسلکي غړی.

۷_ استاد رقیب الله ابراهیمي د اسلامي علومو د د یپارتمنت علمي او مسلکي غړی.

۸_ مایل آقا متقي د اسلامي علومو د د یپارتمنت علمي او مسلکي غړی.

د څېړنې او تدقیق کمېټه:

۱_ پوهاند عبد السلام عظیمي قاضي القضات او د سترې محکمې رئیس.

۲_ قضاوت پوه استاد قیام الدین کشاف.

۳_ قاضي نذیر احمد حنفي د ولسي جرګې د تقنین کمیسیون مرستیال.

۴_ مولوي عبدالعزیز د ولسي جرګې د دیني ، پوهنې او لوړو زده کړو د کمیسیون غړی .

۵_ کرامت الله صدیق د حج او اوقافو وزارت د تدقیق کمیسیون رئیس.

۶_ مولوي عین النعیم فیضي د علماؤ د سراسري شورا غړی .

۷_ مولوي عنایت الله بلیغ د علماؤ د سراسري شورا غړی .

د محتویاتو، سیاسي، فرهنګي، او دیني برخو د څېړنې او کره کتنې کمیټه:

- ډاکټر عطاء الله واحدیار د پوهنې وزارت ستر سلاکار او د نشراتو رئیس.
- دوکتور محمد یوسف نیازی د پوهنې وزارت سلا کار.

د تدقیق، تصحیح او خارنې کمیسیون:

- دکتور اسدالله محقق د تعلیمي نصاب د پراختیا، د ښوونکو د روزنې او د ساینس مرکز معین
- دکتور شېر علي ظریفي د تعلیمي نصاب د پراختیا د پروژې مسؤول
- د سرمؤلف مرستیال عبدالظاهر گلستاني د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف لوی رئیس

کمپوز او ډیزاین:

رحمت الله غفاري او حمیدالله غفاري

د مطالبو فهرست

شماره	عنوان	صفحه
۱	د قرآن کریم د زده کړې مضمون	۱________________۱۰
۲	د اسلامي ښووې او روزنې مضمون : لومړی فصل: عقاید	۱۱________________۱۹
۳	دویم فصل: عبادات	۲۰________________۴۷
۴	دریم فصل: اخلاق	۴۸________________۶۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وزیر پیغام **بسم الله الرحمن الرحیم**

ګرانو ښوونکو او زده کوونکو،

ښوونه او روزنه د هر هېواد د پراختیا او پرمختګ بنسټ جوړوي. تعلیمي نصاب د ښوونې او روزنې مهم توکی دی چې د علمي پرمختګ او ټولنې د اړتیاوو له مخې رامنځته کیږي. څرګنده ده چې علمي پرمختګ او ټولنیزې اړتیاوې تل د بدلون په حال کې وي. له دې امله لازمه ده چې تعلیمي نصاب هم علمي او رغنده انکشاف ومومي. البته نه ښايي چې تعلیمي نصاب د سیاسي بدلونونو او د اشخاصو د نظریو او هیلو تابع شي.

دا کتاب چې نن ستاسو په لاس کې دی، پر همدې ارزښتونو چمتو او ترتیب شوی دی. علمي ګټورې موضوعګانې پکې زیاتې شوې دي. د زده کړې په بهیر کې د زده کوونکو فعال ساتل د تدریسي پلان برخه ګرځېدلې ده.

هیله من یم دا کتاب له لارښوونو او تعلیمي پلان سره سم د فعالې زده کړې د میتودونو د کارولو له لارې تدریس شي او د زده کوونکو میندې او پلرونه هم د خپلو لوڼو او زامنو په باکیفیته ښوونه او روزنه کې پرله پسې ګډه مرسته وکړي چې د پوهنې د نظام هیلې ترسره شي او زده کوونکو او هېواد ته ښې برياوې ور په برخه کړي.

زه پر دې ټکي پوره باور لرم چې زموږ ګران استادان او ښوونکي د تعلیمي نصاب په رغنده پلي کولو کې ستره دنده او درونده مسؤولیت لري.

د پوهنې وزارت تل زیار کاږي چې د پوهنې تعلیمي نصاب د اسلام د سپېڅلي دین له بنسټونو د وطن دوستۍ د پاک حس په ساتلو او علمي معیارونو سره سم د ټولنې د څرګندو اړتیاوو له مخې پراختیا ومومي.

په دې ډګر کې د هېواد له ټولو علمي شخصیتونو، د ښوونې او روزنې له پوهانو او د زده کوونکو له میندو او پلرونو څخه هیله لرم چې د خپلو نظریو او رغنده وړاندیزونو له لارې زموږ له مؤلفانو سره د درسي کتابونو په لا ښه تالیف کې مرسته وکړي.

له ټولو هغو پوهانو څخه چې ددې کتاب په چمتو کولو او ترتیب کې یې مرسته کړې، له ملي او نړیوالو درنو موسسو، او نورو ملګرو هېوادونو څخه چې د نوي تعلیمي نصاب په چمتو کولو او تدوین او د درسي کتابونو په چاپ او وېش کې یې مرسته کړې ده، مننه او درناوی کوم.

ومن الله التوفیق

فاروق وردګ

د افغانستان د اسلامي جمهوریت د پوهنې وزیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قرآن کریم د زده کړې مضمون

روان لوستل اویادول

لومړی لوست

د الاخلاص سورت

هدف:

دالاخلاص سورت روان لوستل اویادول.

پوښتنې:

آیاکولای شئ چې د الاخلاص سورت په رواني وواياست؟

دالاخلاص سورت په رواني ولولئ.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ۝١ اَللّٰهُ الصَّمَدُ ۝٢ لَمْ يَلِدْ ۙ وَلَمْ
يُوْلَدْ ۝٣ وَلَمْ يَكُنْ لَّهٗ كُفُوًا اَحَدٌ ۝٤

هڅوني

۱_ د الاخلاص سورت په رواني ولولئ.

۲_ د الاخلاص سورت په یاد ولولئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دويم لوست

د الکوثر سورت

هدف:

الکوثرسورت په روان لوستل اويادول.

پوښتنې:

- آيا کولای ، **شئ** چي دالکوثر سورت په رواني **ولولئ** ؟

د الکوثر سورت په رواني ولولئ.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ﴿١﴾ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ﴿٢﴾ إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ﴿٣﴾

هڅوني:

۱ . د الکوثر سورت روان ولولئ.

۲ . د الکوثر سورت په يادو زده کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریم لوست

دالکافرون سورت

هدف:

د الکافرون سورت په یادو او روان لوستل

پوښتنی:

آیا کولای شئ، چی دالکافرون سورت په روانه ولولئ؟

د الکافرون سورت په روانه ولولئ.

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
قُلْ يٰٓاَيُّهَا الْكٰفِرُوْنَ ﴿١﴾ لَآ اَعْبُدُ مَا تَعْبُدُوْنَ ﴿٢﴾
وَلَآ اَنْتُمْ عٰبِدُوْنَ مَآ اَعْبُدُ ﴿٣﴾ وَلَآ اَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدْتُّمْ ﴿٤﴾ وَ
لَآ اَنْتُمْ عٰبِدُوْنَ مَآ اَعْبُدُ ﴿٥﴾ لَكُمْ دِيْنُكُمْ وَلِيَ دِيْنِ ﴿٦﴾

هڅوني:

۱_ د الکافرون سورت په روانه ولولئ.
۲_ د الکافرون سورت په یادو ووایاست.

څلورم لوست

د الفلق سورت

هدف:

د الفلق سورت په يادو او روان لوستل

پوښتنې:

آيا كولاى شئ چې د الفلق سورت په روانه ولولئ؟

د الفلق سورت په روانه ولولئ.

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
قُلْ أَعُوْذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ﴿١﴾ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ﴿٢﴾ وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا
وَقَبَ ﴿٣﴾ وَمِنْ شَرِّ النَّفّٰثٰتِ فِي الْعُقَدِ ﴿٤﴾ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ﴿٥﴾

هڅوني:

١. د الفلق سورت په روانه ولولئ.

٢. د الفلق سورت په يادو زده كړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځم لوست

د الناس سورت

هدف:

په یادو اوروانه د الناس سورت لوستل

پوښتنې:

ایاکولای شئ د الناس سورت په روانه ولولئ؟

د الناس سورت په روانه ولولئ.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ النَّاسِ ﴿١﴾ مَلِكِ النَّاسِ ﴿٢﴾ اِلٰهِ النَّاسِ ﴿٣﴾
مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ﴿٤﴾ الَّذِيْ يُوَسْوِسُ فِيْ
صُدُوْرِ النَّاسِ ﴿٥﴾ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ﴿٦﴾

هڅونې:

١. د الناس سورت په روانه ولولئ.
٢. د الناس سورت په یادو زده کړئ.

شپږم لوست

د العصرسورت

هدف:

د العصر سورت په روانه اويادو لوستل.

آيا کولای شئ چي د العصر سورت په روانه ولولئ؟

د العصر سورت په روانه ولولئ:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

وَالْعَصْرِ ﴿١﴾ اِنَّ الْاِنْسَانَ لَفِيْ خُسْرٍ ﴿٢﴾ اِلَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَ
عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ ۙ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ ﴿٣﴾

هڅوني:

د العصر سورت په روانه ولولئ.

العصرسورت په يادو زده کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوم لوست

د النصرسورت

هدف:

د النصر سورت په روانه اويادو لوستل

آيا کولای شئ چي د النصر سورت په روانه ولولئ؟

د النصر سورت په روانه ولولئ؟

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

إِذَا جَآءَ نَصْرُ اللهِ وَالْفَتْحُ ﴿١﴾ وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ

اللهِ أَفْوَاجًا ﴿٢﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ﴿٣﴾

هڅوني:

د النصر سورت په روانه ولولئ.

د النصر سورت په يادو زده کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتم لوست

د القدرسورت

هدف:

د القدر سورت په روانه لوستل

پوښتنه:

آیا کولای شئ د القدر سورت په روانه ولولئ؟

د القدر سورت په روانه ولولئ.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
إِنَّا أَنزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ﴿١﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ﴿٢﴾ لَيْلَةُ
الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ ﴿٣﴾ تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا
بِإِذْنِ رَبِّهِم مِّن كُلِّ أَمْرٍ ﴿٤﴾ سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ ﴿٥﴾

هڅونه:

د القدر سورت په روانه ولولئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهم لوست

د الزلزلة سورت

هدف:

د الزلزلة سورت په روانه لوستل.

پوښتنه:

آيا كولاى شئ چې د الزلزلة سورت په روانه ولولئ؟

د الزلزلة سورت په روانه ولولئ.

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا ﴿١﴾ وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا ﴿٢﴾
وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا ﴿٣﴾ يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا ﴿٤﴾ بِأَنَّ
رَبَّكَ أَوْحَىٰ لَهَا ﴿٥﴾ يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِيُرَوْا
أَعْمَالَهُمْ ﴿٦﴾ فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ﴿٧﴾ وَمَنْ
يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ﴿٨﴾

هڅونه:

د الزلزلة سورت په روانه ولولئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

لسم لوست

دالعاديات سورت

هدف

د العاديات سورت په روانه لوستل.

پوښتنه:

آيا کولای شئ چې د العاديات سورت په روانه ولولئ؟

د العاديات سورت په روانه ولولئ.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
وَالْعَادِيَاتِ ضَبْحًا ﴿١﴾ فَالْمُورِيَاتِ قَدْحًا ﴿٢﴾ فَالْمُغِيرَاتِ صُبْحًا ﴿٣﴾
فَأَثَرْنَ بِهِ نَقْعًا ﴿٤﴾ فَوَسَطْنَ بِهِ جَمْعًا ﴿٥﴾ إِنَّ الْإِنسَانَ لِرَبِّهِ
لَكَنُودٌ ﴿٦﴾ وَإِنَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ لَشَهِيدٌ ﴿٧﴾ وَإِنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيدٌ ﴿٨﴾
أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُورِ ﴿٩﴾ وَحُصِّلَ مَا فِي الصُّدُورِ ﴿١٠﴾
إِنَّ رَبَّهُم بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيرٌ ﴿١١﴾

هځونه: د العاديات سورت په روانه ولولئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اسلامي ښوونې اوروزنې مضمون

لومړی فصل

عقاید

لومړی لوست

طیبه کلمه

هدف: د طیبې کلمې سم تلفظ او اجمالي معنا زده کړه.

ځوک کولای شي چې طیبه کلمه په سم ډول سره ولولي؟
ځوک کولای شي چې د طیبې کلمې معنا ووایي؟

(لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اللَّهِ)

معنا: هیڅ لایق د عبادت نشته مګر یو الله دی، محمد صلی الله علیه وســـلم د الله تعالی پیغام راوړونکی (پیغمبر) دی.

طیبه کلمهٔ د اسلامي عقیدې اساس او بنسټ دی، ځوک چې طیبه کلمه په ژبه ووایي او په زړه کې یې په معنا باور او یقین وکړي مؤمن او مسلمان دی.

هڅووني:

١- زده کوونکي دې د طیبې کلمې په معنا کې په ډله ییزه توګه مباحثه وکړي.
٢- زده کوونکي دې د طیبې کلمې معنا په فردي ډول سره بیان او شرح کړي.

ارزونه:

- ښاغلی ښوونکی دې د طیبې کلمې سم تلفظ زده کوونکو ته ورزده کړي.

ښاغلی ښوونکیه! د طیبې کلمې سم تلفظ تمرین او تکرار کړئ.

دویم لوست

د ایمان رکنونه

هدف: د ایمان د رکنونو پیژندنه

مسلمانان په څو شیانو ایمان لري؟

لاندې عبارت هغه شیان بیانوي چې مسلمانان پرې ایمان لري:

آمَنتُ بِاللهِ وَمَلآئِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَاليَومِ الآخِرِ وَالقَدرِ خَيرِهِ وَشَرِهِ مِنَ اللهِ تَعالَى وَالبَعثِ بَعدَالمَوتِ.

ایمان لرم په الله تعالی او په ملآئکو د الله تعالی او په کتابونو د الله تعالی او په رسولانو د الله تعالی او په ورځ د قیامت او همدار نګه ایمان لرم په دې چې اندازه د خیر اوشر د الله تعالی له لوري ده او له مرګ څخه وروسته پـه بیا ژوندون ایمان لرم.

هڅووني:

۱ــ زده کوونکي دې د ایمان د رکنونو په هکله یو له بل څخه پوښتنې وکړي.

۲ــ زده کوونکي دې په ټولګي کې پورتنی متن تمرین او تکرار کړي.

ارزونه:

- آیا زده کوونکي د ایمان په رکنونو پوهیدلي دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

درېیم لوست

په الله تعالی ایمان

هـــــدف: دالله تعالی په ذات او صفتونو ایمان راوړل

موږ څرنګه په الله تعالی باندې خپل ایمان ښکاره کوو؟

زه مسلمان یم. د الله تعالی په وجود ایمان لرم. دا مي یقین (باور) دی، چې الله تعالی یودی او په ذات او صفاتوکې هیڅ شریک نه لري.

له هر نقصان او عیب څخه پاک دی. د کمالیه صفتونو څښتن دی. په هرکار قادر دی. ټول موجودات الله تعالی پیداکړي دي. او ټول موجودات الله تعالی ته اړ (محتاج) دي او هیڅوک ، له الله (جل جلاله) پرته د عبادت لایق (وړ) نه دی.

هڅوونه:

١- زده کوونکي دې په ټولګي کې د الله تعالی د یووالي په هکله یو له بل سره خبرې وکړي.

ارزونه:

- هر زده کوونکی دې د الله تعالی په وجود له مخلوقاتو څخه یو دلیل راوړي او ښاغلی ښوونکی دې د هغه دلیل و ارزوي.

نوټ: ښاغلی ښوونکی دې د الله تعالی په برخه کې د زده کوونکو له سویې سره سم لازم معلومات وړاندې کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورم لوست

په ملائکو ایمان

هـــــــدف: د ملا ئکو پیژندل او په هغوی باندی ایمان لرل
آیا د ملائکو په هکله معلومات لرئ؟

ایمان لرم چې د ملائکو په نامه یو موجود شته دی او له نورڅخه پیدا شوي دي د الله تعالی له امرونو څخه سر نه غړوي. ډیر ښه او نیکو کاره مخلوق دی، د ملائکو شمیر ډیر زیات دی. له دوی څخه ډیري مشهورې او الله تعالی ته نږدې ملائکې په لاندې ډول دي:

۱. جبرائیل علیه السلام

۲. میکائیل علیه السلام

۳. اسرافیل علیه السلام

۴. عزرائیل (ملک الموت) علیه السلام

هڅووني:

۱- شاګردان دې په ملائکو باندې د ایمان په هکله یو له بل سره خبرې وکړي.
۲- شاګردان دې د مقربو ملائکو په باره کی یو له بل څخه پوښتنې وکړي.

ارزونه:

- ملائکې څه ډول مخلوق دي؟
- د مقربو ملائکو شمیر څو دی؟
- الله تعالی ملائکې له څه شي څخه پیدا کړې دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځم لوست

په آسماني کتابونو ايمان

هـــــدف: د آسماني کتابونو پيژندل او په هغو باندې ايمان لرل.

ايمان لرو چې ټول آسماني کتابونه حق دي. د الله تعالى له خوا د انسانانو د لارښوونې لپاره نازل شوي دي.

د الله تعالى له لوري لوى کتابونه څلور دي:

۱. تورات

۲. زبور

۳. انجيل

۴. قرآن کريم

تورات په موسى عليه السلام، زبور په داؤد عليه السلام، انجيل په عيسى عليه السلام او قرآن عظيم الشان زموږ په پيغمبر، محمد صلى الله عليه وسلم باندې نازل شوى دى.

همدا رنګه په هغو صحيفو چې په ابراهيم عليه السلام او نورو انبياؤ (عليهم السلام) باندې نازلې شوې دي ايمان لرو.

هڅوونې:

۱– زده کوونکي دې د آسمآني کتابونو په باره کې يو له بل سره خبرې وکړي.

۲– زده کوونکي دې د آسماني صحيفو په باره کې يو له بل سره خبرې وکړي.

ارزونه:

- آسماني کتابونه د کوم غرض لپاره نازل شوي دي؟
- آسما ني کتابونه څودي؟
- آسماني کتابونه په کومو پيغمبرانو نازل شوي دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږم لوست

په رسولانو ایمان

هـــــــدف: په انبياء عليهم السلام باندې د ایمان په هکله څه معلومات لرل

موږ ایمان لرو چې الله تعالی د انسانانو د لار ښوونې لپاره انبياء عليهم السلام (پيغمبران) را ليږلي دي، تر څو خلک له بيلارې (ګمراهۍ) څخه وژغوري او د دنيا او اخرت د نيکمرغۍ او نجات لارې ورته وښيي.

د انبيا ؤ (عليهم السلام) لړۍ (سلسله) له ادم (عليه السلام) څخه پيل او په محمد (صلی الله عليه وسلم) باندې ختمه شوې ده. موږ په ټولو انبيا ؤ ایمان لرو.

هڅووني:

١– انبياء دکوم هدف لپاره استول شوي دي، په دې باره کې دې دوه دوه تنه مباحثه وکړي.

٢– زده کوونکي دې د انبيا ؤ (عليهم السلام) د صفتونو په باره کې يو له بل څخه پوښتنې وکړي.

ارزوني:

- ايا زده کوونکي پوه شوي دي چې د انبيا ؤ (عليهم السلام) لړۍ په کوم نبي باندې پيل او په کوم ختمه شوې ده؟
- پيغمبران دکوم غرض لپاره مبعوث (راليږل) شوي دي؟

ښاغلی ښوونکيه ! د پيغمبرانو د صفتونو په باره کې زده کوونکو ته په ساده ژبه معلومات ورکړئ. او دا خبره روښانه کړئ چې پيغمبرانو (عليهم السلام) په نيکو اخلاقو او پوره حوصلې خپلې دندې سرته رسولې او خلک يې د الله تعالی عبادت ته رابللي دي. ټول پيغمبران له لويې او کوچنۍ ګناه څخه پاک دي، هغه کتابونه او صحيفې چې د الله تعالی له خوا ورته ورکړې شوي په پوره امانت سره يې د هغو احکام خلکو ته رسولي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووم لوست

د آخرت په ورځ ايمان

هدف: د آخرت په ورځ ايمان لرل او د هغه په باره کې فکر کول

د آخرت ورځ هغه ورځ ده چې انسانان به په کې د دويم ځل لپاره ژوندي کيږي.

مور د آخرت د ورځې په حقانيت او ريښتياتوب ايمان او يقين لرو، په دې ورځ کې د انسانانو ښه او بد عملونه محاسبه کيږي.

د نيکانو لپاره ښه او د بد کارانو لپاره بده ورځ ده.

هڅووني:

- آيا دا دنيا تل ده که فاني کيږي؟ زده کوونکي دې په ډله ييزه توګه په دې هکله بحث وکړي.
- د اخرت په ورځ له انسانانو سره څه معامله کيږي؟ په دې باره کې خبرې وکړئ.

ارزوني:

- د آخرت ورځ کومه ورځ ده؟
- د آخرت ورځ د څه لپاره ده؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتم لوست

قضاء او قدر

هـــدف: د دي مطلب پيژندل چي خير اوشر د الله تعالی له خوا تعين شوي دي

آيا د خير اوشر په باره کي څه معلومات لرئ؟

مور مسلمانان ايمان لرو چي د خير او شر ټول کارونه د الله تعالی د علم، ارادي، او قدرت موافق موجوديږي او هيڅ شی د الله تعالی د علم ، ارادي او تقدير څخه پرته نه موجوديږي.

له دي امله تقدير د الله تعالی د کامل علم دليل دی.

همدارنګه مور پوهيږو چي انسانان د ښو او بدو کارونو په غوره کولو کي واک (اختيار) لري.

انسانان کولای شي چي ښه کار وکړي او ښه بدله (مکافات) تر لاسه کړي او هم کولای شي چي ناوړه کار وکړي چي د ده د سزا سبب شي.

هڅووني:

١- زده کوونکي دي د خير او شر په باره کي خبري وکړي.

٢- زده کوونکي دي د خير او شر د تقدير په باره کي مباحثه وکړي.

ارزونه:

- ايا زده کوونکي د خيراو شر د تقدير په معنا پوه دي او که نه؟

سپارښت:

ښاغلی ښوونکيه، د تقدير د مفهوم په باره کي زده کوونکو ته معلومات ورکړئ او پوه يي کړئ چي تقدير د اجبارمعنا نه لري، بلکي د الله تعالی د علم کمال دی چي له ازل څخه په ټولو شيانو علم لري او ټول افعال او حوادث د الله تعالی له تقدير سره سم پر ځای او تر سره کيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهم لوست

پس له مرګه په بیا ژوندون ایمان

هـــــدف: د بیا ژوند په هکله یو څه معلومات اوپه هغه باندې ایمان لرل.

آیا له مرګ څخه وروسته د بیا ژوندون په هکله څه معلومات لرئ؟

ایمان او باور لرو چې له مرګ څخه وروسته ژوندون حق دي. الله تعالی ټول انسانان د دویم ځل لپاره پیدا کوي او ابدي ژوند ورکوي. د الله جل جلاله له خوا ورسره د عملونو محاسبه کیږي. له محاسبې څخه وروسته نیکان جنت ته ځی او د بد کارانو ځای دوزخ دی.

هڅوونې:

۱– د بیا ژوند په بار ه کې دې زده کوونکي یو له بل سره خبرې وکړي.

۲– زده کوونکي دې په ډله ییزه توګه د بیا ژوند په باره کې خبرې وکړي؟

ارزونه:

ښاغلی ښوونکیه! له زده کوونکو څخه د بیا ژوندون په باره کې په ساده ژبه پوښتنې وکړئ او هغوی وارزوئ.

ښاغلی ښوونکیه!

د بیا ژوند په هکله زده کوونکوته پوره معلومات ورکړئ او پوه یې کړئ چې دویم ځل ژوندي کول د لومړي ځل له پیدا ینبت څخه اسان دي او الله تعالی قادر دی په هره لار چې وغواړي عَالَم د دویم ځل لپاره پیدا کولای شي.

تمرین

۱. طیبه کلمه څه معنی لري؟

۲. د ایمان رکنونه ووایاست.

۳. په ملائکو باید څرنګه ایمان ولرو؟

۴. د لومړني او وروستني پیغمبرانو نومونه واخلئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دویم فصل

عبادتونه

لسم لوست

اودس

هدف: د اودس کولو زده کړه او عملي کول.

آیا د اوداسه فرضونه مو زده دي؟

اودس څلور فرضونه لري:

۱. د ټول مخ وینځل (د سر د ویښتانو د شنه کیدلو له ځای څخه تر زنې لاندې او د غوږ له نرمۍ څخه د بل غوږ تر نرمۍ پورې)

۲. له څنګلوسره د دواړو لاسو نو وینځل

۳. د سر څلورمه برخه مسح کول

۴. له ښنګرو سره د دواړو پښو وینځل

هڅوونې:

۱–زده کوونکي دې د اوداسه د فرضونو او د هغه د څرنګوالی په باره کې خبرې وکړي.

۲– د مخ د وینځلو اندازه دې زده کوونکي ووايي.

ارزونې:

۱. آیا زده کوونکي د اوداسه فرضونه پیژني؟

۲. آیا زده کوونکي کولای شي چې اودس په سمه او بشپړه توګه وکړي؟

ښاغلی ښوونکیه ! په څو تنو زده کوونکو عملاً اودس وکړئ او له اسراف پرته د ښه او کامل اوداسه په هکله زده کوونکو ته معلومات ورکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوولسم لوست

د اوداسه سنتونه

هـــــدف: د اوداسه د سنتونو زده کړه او عملي کول.

آيا د اوداسه سنتونه پيژنئ؟

د اوداسه سنتونه په لاندې ډول دي:

۱- نيت کول (د اوداسه قصد)

۲- د اوداسه په پيل کې بسم الله الرحمن الرحيم ويل

۳- تربندونو (مړوندو) پورې د دواړو لاسونو وينځل

۴- درى ځله مضمضه کول (خوله وينځل)

۵- مسواک وهل

۶- استنشاق کول (درې ځله پوزه وينځل)

۷- د ږيرې خلالول که چيرې ګڼه وي

۸-د ټول سر مسح کول

۹-د دواړو غوږونو مسح کول

۱۰- د لاسونو او پښو د ګوتوخلالول

۱۱-د هغو اندامونو چې وينځل کيږې درې ځله وينځل

۱۲- له مبارک آيت سره سم په ترتيب د اندامونو وينځل

۱۳- د اندامونو پر له پسې وينځل

هڅووني:

۱- زده کوونکي دې دوه دوه تنه د اوداسه د سنتونو په باره کې يوله بل سره خبرې وکړي.

۲- زده کوونکي دې په ټولګي او يا کور کې عملا اودس وکړي.

ارزه وني:

۱. آيا زده کوونکو د اوداسه فرضونه او سنتونه زده کړي دي؟

۲. آيا زده کوونکي سم اودس کولاى شي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولسم لوست

د اوداسه ځینې آداب (مستحب)

هدف: د اوداسه په ادبونو باندې پوهېدل

د اوداسه په وخت کې پر جګ ځای کښیناستل، قبلې ته مخ کول، له عذر پرته په اوداسه کې له چا څخه مرسته نه غوښتل، د اوداسه پر مهال له دنیوي خبرو څخه ځان ژغورل، د اوداسه پر مهال مسنونه دعاګانې لوستل، په لمدې شوې شهادت ګوتې د غوږونو د ننه مسح کول، که په ګوتو کې یې ګوته وي د هغې ځرخول، په ښي لاس د خولې او پوزې پریمینځل او پوزه په کیڼ لاس پاکول، د اوداسه وروسته د شهادتینو (دطیبې کلمې او د شهادت د کلمې) لوستل، په ولاړه د اوداسه د پاتې شویو اوبو څښل، دا دعا ویل (اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنْ التَّوَّابِينَ وَاجْعَلْنِي مِنْ الْمُتَطَهِّرِينَ) یا الله ما وګرځوې د توبه کوونکو او پاکانو څخه.

هڅوونه:

زده کوونکي دې د اوداسه د ادبونو (مستحبو) په هکله په خپل منځ کې خبرې وکړي.

ارزونې:

آیا زده کوونکو د اوداسه د ادبو په هکله پوهه تر لاسه کړې ده؟

پوزه په کیڼ لاس ولې باید پاکه شي؟

دیارلسم لوست

د استنجا کولو طریقه

هدف: د استنجا د طریقې پېژندل.

دشرم د ځایونو پاکوالي ته استنجا ویل کیږي.استنجا په اوبو، لـــوټې او تیږې سره کیدای شي.

که چیرې نجاست د شرم له ځای څخه تجاوز نه وي کړی، نو استنجا سنت ده او که لږ تجاوز یې کړی وي نو پرېمینځل یې واجب دي او که زیات تجاوز یې کړی وي، پر اوبو پاندې پریمینځل یې فرض دي.(۱)

په استنجا کې ښه طریقه داده چې په لوټه، تیږه او یا په بل شي استنجا وکړای شي او بیا په اوبو پرېمینځل شي.

په هډوکو، خوشیو، سکارو، ډوډۍ او ښي لاس له استنجا کولـــو څخـــه ډډه وکړئ.

هڅوونه:

زده کوونکي دې په ډله ییزه توګه د استنجا د ادبونو په هکله خبرې وکړي.

ارزونې:

آیا زده کوونکو د استنجا کولو د طریقې په هکله پوهه تر لاسه کړې ده؟

په کومو شیانو استنجا کول جواز نه لري؟

---

(۱) که نجاست له یوې روپۍ یا د لاس د ورغوي له اندازې څخه تجاوز کړی وي، پر اوبو باندې پرېمینځل یې فرض دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوارلسم لوست

هغه اوبه چې اودس پرې روا دی

هدف: د پاکو اوبو پیژندل

پاکوالی په اوو ډوله اوبو روا کیږي، چې لاندې بیان شویدي:

۱. د آسمان اوبه یعنې د باران اوبه

۲. د دریاب یا سمندر اوبه

۳. د ویالي اوبه

۴. د څاه اوبه

۵. هغه او به چې د واورې له ویلي کیدو څخه تر لاسه شوي وي.

٦. هغه اوبه چې د ږلۍ د ویلي کیدو څخه تر لاسه شوي وي.

۷. د چیني اوبه

پورتنۍ اووه ډوله اوبه چې له بل ناپاکه شي سره ګډې او یا مشکوکې نه شي اودس، غسل او نور هر ډول پاکوالی پرې جائز دی.

هڅوونه:

زده کوونکي دې د پاکو اوبو په هکله یو بل ته معلومات ورکړي.

ارزونه:

آیا زده کوونکو د پاکو اوبو ډولونه وپیژندل؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځلسم لوست

هغه اوبه چې اودس پرې روا نه دی

هدف: د هغو اوبو پیژندل چې اودس کول پرې جواز نه لري.

په هغو اوبو اودس کول چې له ونو، بوټو اومېوو څخه څیښنل شوې او یا په خپله راوتلې وي، جواز نه لري. همدارنگه په هغو اوبو اودس جواز نه لري چې په کې دکوم شی په پخولو سره یې خپل طبیعت له لاسه ورکړی وي اویا ورباندې کوم بل شی زیات شوی وي، چې د اوبو له درېو صفتونو څخه یې یو صفت بدل کړي او یا یې د نرم والي او بهیدلو څخه یې ایستلي وي.

د اوبو درې صفتونه له خوند ، رنگ او بوی څخه عبارت دي. که له اوبو سره پاک شی گډ شي، خو په عرف کې ورته اوبه نه ویل کیږي او بل نوم ورته اخیستل کیږي،لکه: شربت، ښوروا، چای اویا د گلاب اوبه، نو په دې اوبو سره اودس کول جواز نه لري.

د اوداسه پرمهال چې کومې اوبه له لاسونو، مخ او پښو څخه توئیږي، ناپاکې نه دي، مګر ځان او جامې ساتل ترې غوره او بهتر دي.

هڅوونه:

زده کوونکي دې د هغو اوبو په هکله یو تر بله خبرې وکړي، چې اودس کول پرې جواز نه لري.

ارزونې:

په کومو اوبو پاکوالی روا نه دی؟

د اوبو صفتونه کوم دي؟ بیان یې کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپاړسم لوست

په موزو باندې مسحه کول

هدف: پر موزو باندې د مسحې زده کول.

آیا پر موزو باندې مو مسحه کول زده دي؟

موزه له څرمنې او هغې ته له ورته شیانو څخه جوړېږي، ښنګرې او له هغو څخه زیاته پښه پوښي، په حضر(کور) او سفر دواړو کې نارینه او ښځینه وو ته پر موزو باندې مسحه کول د دې له پاره جائز شوي دي تر څو مسلمانان په آسانۍ سره عبادت وکړي.

پرموزو باندې د مسحې کولو طریقه: که یو څوک اودس وکړي او موزې پښو کړي کولای شي لمونځ ورسره وکړي ، که وغواړي بیا اودس وکړي، نو د لاس لمدې ګوتې دې د موزې په برسیره لورې د ګوتو له خوا د پنډۍ لورې ته را کاږي.

د مسحې موده: د مقیم لپاره یوه شپه او ورځ او د مسافر لپاره درې شپې او ورځې مسحه کول جواز لري، او لمونځ ورباندې کولای شي.

دمسحې شرطونه: هغه شرطونه په لاندې ډول دي چې په پوره کیدو یې پر موزو باندې مسحه کول روا کیږي:

له اوداسه څخه وروسته د موزو په پښو کول.

موزې باید ښنګرې وپوښي. موزې باید داسې جوړې وي چې مزل ورسره وکړای شي.

د پښو د دریو وړو ګوتو په اندازه څیروالی ونه لري.

هغه شیان چې مسحه ماتوي:

هر هغه شی چې اودس ماتوي مسحه هم ماتوي.

که د مسحې په اوږدو کې په چاغسل واوړي د پښو پریمینځل واجب ګرځي، د دواړو موزو ایستل او یا د یوې موزې چې د پښې زیاته برخه ورڅخه ښکاره شي. د موزو څیرې والی چې د پښو د دریو وړو ګوتو په اندازه وي اود مسحې د وخت پوره کیدل.

هڅوونه: زده کوونکي دې دښوونکي ترنظرلاندې پرموزو مسحه وکړي.

ارزونې: ۱_ د موزو د مسحې طریقه بیان کړئ. ۲_ د مقیم او مسافر د مسحې موده څه توپیر لري؟ ۳_ که موزه ښنګرې پټې نه کړي آیا مسحه ورباندې جائزه ده؟

۴_ د دریو هغو شیانو نومونه واخلئ چې د موزو مسحه ورباندې باطلیږي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووه لسم لوست

په پټۍ باندې مسحه کول

هدف: په پټۍ باندې د مسحې کولو طریقه پېژندل.

کوم غړی چې د ټپ او یا بل علت له امله نشو پرېمینځلی او مسح کول ورته هم زیان رسوي، که په ټوټه، یا پټۍ وتړل شي نو په ټوټې او یا پټۍ مسح کول لازم دي.

که چیرې پټۍ د ټپ د جوړوالي له کبله ولویږي، مسحه ماتیږي او د جوړ شوي ټپ د ځاي وینځل فرض دي.

د ټوټې او پټۍ تړلو په وخت کې اودس لرل او د دغه ځای پاکوالی شرط نه دی یعني که په بې اودسۍ وتړل شي کوم باک نه لري.

د ټپ د ټوټې او پټۍ بدلول روا دي. د بدلون په صورت کې په نوې ټوټه او پټۍ باندې مسح کول واجب نه دي خو غوره دي د موزو، پټۍ او د سر د مسحې لپاره نیت لازم نه دی، بلکې له نیت پرته هم صحیح ده.

هڅوونه:

زده کوونکو ته دې د اسلام ددین دآسانتیاوو په هکله معلومات ورکړ شي اوپه خپل منځ کې دې په دې اړه خبرې وکړي.

ارزونې:

پټۍ څه ته ویل کیږي؟

که چیرې پټۍ په بې اودسۍ وتړل شي، څه حکم لري؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتلسم لوست

د اوداسه ماتوونکي

هـــــدف: د اوداسه د ماتوونکو پېژندنه.

ایا کولای شئ د اوداسه د ماتوونکو نومونه واخلئ؟

د اوداسه ماتوونکي په لاندې ډول دي:

١– له انسان څخه د څه شي راوتل (باد ، بولې، او یا غائطه مواد)

٢– له بدن څخه د وینې یا زوې بهیدل

٣–په ډکه خوله کانګې (قی) کول

۴– خوب کول

۵– بې سده (بې هو شه) کیدل

٦– په لمانځه کې په قهقه خندا کول

هڅوونه:

١– زده کوونکي دې د اوداسه ماتوونکي په ډله ییزه توګه یو له بل څخه وپوښتي.

ارزونه:

- ایا زده کوونکو د اوداسه ماتوونکي زده کړي دي؟

ښاغلی ښوونکی دې د ښوونځي د چاپیریال د پاک ساتنې په نظرکې نیولوسره د اوداسه ماتوونکي زده کوونکو ته ور زده کړي او وخت دې ورکړي چې په دې هکله فکر او خبرې وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

نولسم لوست

غسل

هـــــدف: د غسل کولو پيژندنه

څوک کولای شي چې د غسل په هکله معلومات ورکړي؟

دغسل په باره کې څه معلومات لرئ ويې وايئ.

د ټول بدن وينځلو ته غسل وايي.

۱- د غسل فرضونه:

په غسل کې درې شيان فرض دي:

۱_ په سم ډول د خولې وينځل ۲- په سم ډول د پوزې وينځل

۳- د ټول بدن (ځان) وينځل

۲_ د غسل سنتونه:

د غسل سنتونه په لاندې ډول دي:

۱. تر بندونو پورې د دواړو لاسونو وينځل

۲. استنجا کول

۳. مکمل اودس کول

۴. له بدن څخه د نجاست لرې کول

هڅوونه:

زده کوونکي دې په ټولګي کې د غسل کولو په هکله معلومات ورکړي.

ارزونه:

- ايا زده کوونکو د غسل کولو طريقه، فرض او سنت زده کړي دي؟

شلم لوست

د غسل کولو طریقه

هدف: د غسل کولو د طریقې زده کول

د غسل مسنونه طریقه:

تر ټولو د مخه بسم الله الرحمن الرحیم ویل. بیا تر بندونو پورې د دواړو لاسونو پریمینځل. له بدن څخه د ظاهري نجاست پاکول، استنجاء کول، د لمانځه د اوداسه په شان اودس کول او درې ځلې خپل ټول بدن په ښه توګه پریمینځل، چې هر ځای ته اوبه ورسیږي.

هڅوونه:

زده کوونکي دې د غسل کولو طریقه په خپلو منځونو کې د کیسې په شکل تکرار کړي.

ارزونه:

آیا زده کوونکو د غسل مسنونه طریقه زده کړې ده؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

تمرين

۱. د اوداسه فرضونه کوم دي؟

۲. د اوداسه سنتونه څو دي؟

۳. د اوداسه آداب ووايئ؟

۴. د استنجا آداب ووايئ؟

۵. د اوداسه ماتوونکي کوم دي؟

٦. په څو ډوله اوبو اودس کول روا دي؟

۷. په کومو اوبو اودس کول جواز نه لري؟

۸. د مقيم او مسافر د موزو د مسحې موده څومره ده؟

۹. په پټۍ باندې د مسحې مفهوم څه دی؟

۱۰. د غسل فرضونه بيان کړئ؟

۱۱. د غسل ترتيب څنګه دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوويشتم لوست

تيمم

هـــــدف: د تيمم د روا والي د ځايونو پېژندنه

په کومو حالاتوکې د غسل او اوداسه پر ځای تيمم کوو؟

تيمم شرعي پاکوالی دی چې په لاندې حالاتو کې روا ګڼل کيږي:

۱- کله چې اوبه نه وي.

۲- کله چې اوبه د يو ميل په اندازه لرې وي.

۳- کله چې انسان ناروغ وي او د اوبو استعمال ورته زيان رسوي.

۴- د دښمن يا ځيروونکي حيوان ويره موجو ده وي.

۵- که د جنازې، يا اخترونو د لمانځه د فوت (تيريدلو) ويره موجوده وي. په دې وخت کې هم تيمم کول روادي.

هڅوونه:

۱- کوم حالتو نه چې تيمم په کې روا دی، يو له بل څخه يې پوښتنه وکړئ.

ښاغلی ښوونکيه ! پورتني مطلبونه په ساده ژبه زده کوونکو ته ووایاست تر څو زده کوونکي وکړای شي هغه په آسانۍ زده کړي.

زده کوونکو ته روښانه کړئ، چې د اسلام مبارک دين په پورتنيو حالتونو کې تيمم د آسانۍ په پام کې نيولو سره روا کړی دی او اسلام د آسانۍ او سهولت دين دی.

نوټ: يو شرعي ميل تقريباً (۱٦۲۹) متره دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه ویشتم لوست

د تیمم د نیت او طریقې پیژندل

هدف: د تیمم کولو وړتیا تر لاسه کول.

له تاسو څخه څوک تیمم کولای شي؟

په تیمم کې دوه شیان فرض دي:

- **نیت، چې د تیمم کوونکي له قصد او ارادې څخه عبارت دی.**
- **په ځمکه او یا هغه شي باندې د دواړو لاسونو دوه ځله وهل، چې د ځمکې له جنس څخه وي او په مخ او لاسونو باندې د هغو موښل.**

د تیمم کولو طریقه

تیمم کوونکی دې له نیت کوولو څخه وروسته خپل لاسونه په پاکه ځمکه او یا هغه شي چې د ځمکې له جنس څخه وي، ووهي. وروسته دې خپل لاسونه څنډ وهي او خپل ټول مخ دې پرې مسحه کړي. بیا دې د دویم ځل لپاره خپل لاسونه په ځمکه ووهي. له یو څه څنډلو وروسته دې په خپل ښي لاس، کیڼ لاس او په کیڼ لاس دې ښی لاس له څنګلو سره مسحه کړي.

هڅوونې:

۱. زده کوونکي دې د تیمم عملیه په ټولګي کې عملي کړي.

۲. زده کوونکي دې د تیمم او اوداسه د توپیر په باره کې په خپلو منځونو کې خبرې وکړي.

آرزونې:

ایاآ زده کوونکي کولای شي چې په سم ډول تیمم وکړي؟

ایا زده کوونکي پوهیږي چې په کومو شیانو تیمم کول جواز لري؟

ښاغلی ښوونکی دې پورتني مطالب زده کوونکو ته په ساده ژبه څرګند کړي.

درویشتم لوست

د لمانځه د فرضیت شرطونه

هدف: د لمانځه د فرضیت د شرطونو پیژندل.

لمونځ د اسلام د ویمه بنا ده. د لمانځه اداء کول د ایمان نښه او د لمانځه پرېښودل د کفر نښه ده.

د لمانځه فرضیت په لاندې شرایطو پورې تړلی دی:

۱. اسلام: په کافر باندې لمونځ فرض نه دی.

۲. بلوغ: تر هغه چې هلک او نجلۍ بلوغ ته نه وي رسیدلي، لمونځ پرې فرض نه دی.

۳. عقل: په لیوني باندې لمونځ فرض نه دی.

۴. د ښځو لپاره له حیض او نفاس څخه پاکوالی شرط دی.

۵. د لمانځه د وخت داخلیدل.

که له نومړو شرطونو څخه یو شرط کم وي، لمونځ فرض نه دی.

هڅوونه:

زده کوونکي دې د لمانځه د فرضیت شرطونه په خپلو منځونو کې تکرار کړي.

ارزونه:

آیا زده کوونکو د لمانځه د فرضیت شرطونه زده کړي دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلیرویشتم لوست

لمونځ

هدف: لمانځه ته د زده کوونکو پام اړول

لمونځ د اسلام دویمه بنا ده. په هر مسلمان باندې لازم دي، چې خپل اولاد په اووه کلنۍ کې لمونځ کولو ته وهڅوي او په لس کلنۍ کې یې د لمانځه په نه کولو تهدید کړي.

د ماشومانو په لمونځ کولو سره هم هغوی او هم د هغوی مور او پلار ته ثواب ورکول کیږي.

کله چې ماشومان په جومات کې لمونځ کوي، نو باید په وروستیو صفونو کې ودریږي او د لمانځه ټول آداب مراعات کړي.

هڅوونه:

زده کوونکي دې د لمانځه د ښېګڼو په هکله یو له بل سره خبرې وکړي.

ارزونه:

آیا زده کوونکي د لمانځه په کولو پوهیږي؟

ښاغلی ښوونکی دې لوست د پوښتنې او ځواب په ډول تکــرار او د زده کوونکــو فهــم دې وارزوي.

پنځه ويشتم او شپږويشتم لوست

د دوه رکعتي لمانځه د اداء کولو طريقه

هدف: دلمانځه دطريقې زده کړه

له تاسي څخه کوم يو کولای شي د صنف په وړاندې دوه رکعته لمونځ و کړي؟

څوک چې غواړي دوه رکعته لمونځ اداء کړي بايد له ځان، جامو ځاي پاکولو عورت پټولو او د وخت له داخليدو وروسته د مخ په قبله ودريږي، نيت دې وکړي او دواړه لاسونه دې د غوږونو تر نرميو پوري د الله اکـــــــــبر په ويلو اوچت کړی. بيا به ښی لاس پر کيڼ لاس باندې تر نامه لاندې وتړي، (سبحانک اللهم و بحمدک و تبارک اسمک و تعالي جدک و لا اله غيرک) دې ووايي بيا دې د (اعوذ بالله من الشيطان الرجيم، بسم الله الرحمن الرحيم) له ويلو وروسته الحمد لله ترپايه ووايي او په آخر کې دې آمين ور زيات کړي، بيا دې درې لنډ او يا يو اوږد آيت تلاوت کړي. د تکبير په ويلو دې رکوع ته ولاړشي، په رکوع کې دې لږ ترلږه درې ځله (سبحان ربي العظيم) ووايې، بيا دې د (سمع الله لمن حمده ربنا لک الحمد) په ويلو له رکوع څخه سر اوچت کړي او سم دې ودريږي. له لږ ځنډ وروسته دې د تکبير له ويلو وروسته سجدې ته لاړشي او په سجده کې دې لږ ترلږه درې ځلي (سبحان ربي الاعلي) ووايي او بيا دې د الله اکـــــــبر په ويلو له سجدې څخه سر را اوچت او

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرار دې کيني له لږ ځنډ وروسته دې بيا د الله اکبر په ويلو دويم ځل سجده وکړي او لږ ترلږه درې ځلې دې (سبحان ربي الاعلي) ووايي. بيا دې د تکبير په ويلو دويم رکعت ته ودريږي. دويم رکعت له (سبحانک اللهم) او (اعوذ بالله) او له دې پرته چې لاسونه غوږونو ته ورووړي، په بسم الله الرحمن الرحيم شروع کوي او د لومړي رکعت په څير يې پاي ته رسوي. د دويم رکعت له دويمې سجدې وروسته دې ښۍ پښه ودروي او کيڼه پښه دې وغوړوي او ورباندې دې کيني. لاسونه دې په زنګنونو باندې کيږدي اوتشهد (التحيات لله......) درود (اللهم صلّ على....) او دعا (اللهم ربنا) دې ووايي او د (السلام عليکم ورحمة الله) په ويلو به ښي اوکيڼې خواته مخ وګرځوي.

هڅونه:

➢ زدکوونکي دې د لمانځه د طريقې په باره کې يو له بل سره خبرې وکړي.

محترم ښوونکی دې دا لوست په ساده ژبه ووايي او لمونځ دې عملاً په څو شاګردانو باندې وکړي.

د دوه رکعتې ، څلور رکعتې، تشو او ډکو رکعتونو په باره کې دې هم رڼا واچوي.

ښاغلی ښوونکيه ! مهرباني وکړئ هغه توپيرونه چې د نارينه وو او ښځينه وو د لمانځه په ځينو افعالو کې موجود دي، لکه د عورت اندازه، د لاسونو ايښودل په سينه باندې، په جلسه کې کيناستل او سجده کول. زده کوونکو ته په دې باره کې پوره معلومات ورکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ ویشتم لوست

د لمانځه وختونه

هدف: د لمانځه د وختونو پیژندل

لمونځ په شپه او ورځ کې څو وخته فرض دی؟

لمونځ په یوه شپه او ورځ کې په هر مکلف مسلمان باندې پنځه ځلې فــرض دی.

هر لمونځ ځانګړی وخت لري، چې په لاندې ډول بیانیږي:

۱. د سهار لمونځ: د صبح صادق له راختلو څخه د لمر ختلو پورې

۲. د ماسپښین لمونځ: د لمر له زوال څخه د هر شي د سیورې تر دوه برابره کیدو پورې

۳. د مازیګر لمونځ: د هرشي د سیورې له دوه برابرۍ څخه د لمر تر لویدو پورې

۴. د ماښام لمونځ: د لمر له لویدو څخه د شفق تر ورکیدو پورې

۵. د ماخوستن لمونځ: د شفق له ورکیدو څخه د صبح صادق تر راختلو پورې

هڅونه:

۱ـ زده کوونکی دې د وړو، وړو ډلو په ترځ کې د لمانځه د وختونو په هکله سره خبرې وکړي.

سپارښتنه: ښاغلی ښوونکی دې د تدریس په پیل کې د اسلام له پنځو بناووڅخه بیا یا دونه وکړي لوست دې د پوښتنې اوځواب په ډول تکرار کړي او نتیجه دې ورڅخه واخلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووه ویشتم لوست

د لمانځه مکروه وختونه

هدف: د لمانځه د مکروه وختونو پیژندنه

په مکروه وختونو کې له لمونځ کولو څخه ځان ساتل

آیا مکروه وختونه پیژنئ؟

لمونځ په ټاکلي وخت فرض شوی دی. هر لمونځ ځانګړی وخت لري، چې د صحیح وخت په نامه یادیږي. ځینې وختونه شته چې مکروه وختونه ورته ویل کیږي.

په مکروه وختونو کې له لمونځ کولو څخه باید ډډه وشي.

مکروه وختونه درې دي:

۱. د لمر ختلو وخت تر څو ښه راجګ شي

۲. د استوا (په سر باندې د لمر ودریدل) تر څو له سر څخه واوړي

۳. د لمر زیړیدلو وخت تر څو پرېوځي

هڅوني:

۱. مکروه وختونه یو له بل سره تکرار کړئ.

۲. هر زده کوونکی دې د یو مکروه وخت نوم واخلي.

ارزوني:

۱. آیا زده کوونکو مکروه وختونه پیژندلي دي؟

۲. زده کوونکي دې په خپل منځ کې د مکروه وختونو په باره کې خبرې وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اته ويشتم لوست

د لمانځه فرضونه

لمونځ (۱۵) فرضونه لري، چې د هغو له جملې څخه اته (۸) د لمانځه څخه بهر او اووه (۷) نور يې په لمانځه کې داخل دي. د لمانځه بهرني فرضونه د لمانځه د شرطونو په نامه او داخلي فرضونه يې د لمانځه د رکنونو په نامه ياديږي.

الف: د لمانځه شرطونه:

د لمانځه شرطونه يا (بهرني فرضونه) په لاندې ډول دي:

۱. طهارت يعني اودس لرل

۲. د عورت پټوالی (بايد پوه شو چې د نارينه عورت د نامه لاندې تر ځنګنونو پورې دی.) او د ښځو له (مخ، ورغويو او تر ښنګرو پورې پښو) څخه پرته ټول بدن عورت ګڼل کيږي.

۳. له ظاهري نجاست (ناپاکي) څخه د بدن پاکوالی

۴. له نجاست څخه د جامو پاکوالی

۵. د هغه ځای پاکوالی چې لمونځ ورباندې اداء کيږي

٦. د قبلې لور ته مخامخ دريدل

۷. د لمانځه نيت کول

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸. تکبیر اولی (لومړنی تکبیر).

ب: د لمانځه داخلي فرضونه:

د لمانځه داخلي فرضونه په لاندې ډول بیانیږي:

۱. قیام (په ولاړه لمونځ کول)

۲. قرائت(لږ ترلږه د یو اوږد یا دریو لنډو آیتونو لوستل)

۳. رکوع کول

۴. سجده کول

۵. وروستی قعده (ناسته)

٦. له لمانځه څخه السلام علیکم ورحمة الله په ویلو سره وتل.

۷. په هغو فرضو کې د ترتیب رعایت چې په لمانځه کې یو ځلې راغلي وي.

نوټ: لمونځ کوونکی باید په داسې عمل سره له لمانځه څخه خارج نه شی چې لمونځ وروباندې فاسدیږی.

هڅونه:

زده کوونکي دې د لمانځه د داخلي فرضونوپه باره کې یوله بل څخه پوښتنه وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهه ویشتم لوست

د لمانځه د رکعتونو شمیر

هـــــدف: د پنځه ګونو لمونځونو د رکعتونو پیژندنه

د سهار لمونځ څلور رکعته دی. لومړي دوه رکعته يې سنت او وروستني دوه رکعته يې فرض دي

د ماسپښین لمونځ لس رکعته دی. چې څلور لومړني يې سنت بیا څلور رکعته فرض او وروسته دوه رکعته سنت اداء کیږي

د مازیګر لمونځ څلور رکعته فرض دی

د ماښام لمونځ پنځه (۵) رکعته دی، چې درې (۳) لومړني رکعتونه یی فرض او دوه وروستني رکعته يې سنت دي

د ماخوستن لمونځ نهه رکعته دی: لومړني څلور رکعته يې فرض، بیا وروسته دوه رکعته سنت او په پای کې درې رکعته وتر لمونځ دی.

هڅوونه:

زده کوونکي دې د پنځه ګونو لمونځونو د رکعتونو، فرضونو اوسنتونو په باره کې په خپلو منځونو کې خبرې وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ديرشم لوست

وتر لمونځ

هدف: د وتر لمانځه د طريقې پېژندل

د وتر لمونځ درې رکعته دی وترلمونځ واجب دی چې په هر رکعت کې يې د فاتحې سورت له يو بل سورت سره يو ځای ويل کيږي. لمونځ کوونکی به په دويم رکعت کې قعده کوي او تشهد به وايي. په دريم رکعت کې کله چې له قرائت څخه وزګار شي، نو له رکوع څخه مخکې به تکبير وايي، لاسونه به د غوږونو تر نرميو پورې پورته کوي، بيا به يې تر نامه لاندې تړي، او په ولاړې به د قنوت دعا وايي، بيا به تکبير وايي او رکوع ته به ولاړ شي.

هڅوونه:

زده کوونکي دې د وتر لمونځ په عملي توګه په ټولګي کې اداء کړي.

ارزونې:

د قنوت دعا کله لوستل کيږي؟

وتر لمونځ څو رکعته دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو ديرشم لوست

د قنوت دعا (لومړۍ برخه)

هـــــدف: د قنوت د دعا زده کړه (لومړۍ برخه)

اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْتَعِينُك وَنَسْتَغْفِرُك وَنُؤْمِنُ بِك وَنَتَوَكَّلُ عَلَيْك وَنُثْنِـــي عَلَيْـــك الْخَيْـــرَ وَنَشْكُرُك وَلَا نَكْفُرُك وَنَخْلَعُ وَنَتْرُكُ مَنْ يَفْجُرُك.

ښاغلی ښوونکيه!

د قنوت دعا په زده کوونکو ياده کړئ او هغوی ته څرګنده کړئ چې دا دعا د وتر لمانځه په دريـــم رکعت کې د سورت له ويلو وروسته په داسې توګه ويل کيږي، چې الله اکبـــر وايـــو او لاســـونه د غوږونو تر نرميو پورې پورته کوو بيا د قنوت دعا وايو.

نوټ: د د ی لپاره چې زده کوونکي د قنوت دعا په آسانه توګه زده کړي دغه دعا په دوو درسونو باندې وويشل شوه.

دوه دېرشم لوست

د قنوت دعا (دویمه برخه)

هدف: د قنوت دعا زده کړه (دویمه برخه)

اللَّهُمَّ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَلَك نُصَلِّي وَنَسْجُدُ وَإِلَيْك نَسْعَى وَنَحْفِدُ ونَرْجُو رَحْمَتَك وَنَخْشَى عَذَابَك إنَّ عَذَابَك بِالْكُفَّارِ مُلْحِقٌ

ښاغلی ښوونکیه! په زده کوونکو د قنوت دعا په مکمله توګه په یا دوزده کړئ او هغوی ته د ویلو ځای ور په ګوته کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې دېرشم لوست

د لمانځه ذکرونه

هدف: د لمانځه د ذکرونو او دعاګانو تکرارول

لمونځ د الله تعالی د یادولو تر ټولو غوره او ښه وسیله ده او انسان تر بل هر عمل الله تعالی ته په آسانۍ سره ورنږدې کوي.

د لمانځه د صحیح اداء کولو لپاره لازم دي، چې د لمانځه ذکرونه اودعاګانې په ښه ډول زده کړو.

د لمانځهٔ ذکرونه دا دي:

۱ــ ثناء: سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ.

۲ــ تشهد: اَلتَّحِیاتُ لِلّٰهِ وَالصَّلَوٰةُ وَالطَّیِّبَاتُ اَلسَّلَامُ عَلَیکَ اَیهَاالنَّبِیُّ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَکَاتُهُ اَلْسَّلَامُ عَلَینَا وَعَلٰی عِبَادِاللهِ اَلصَّالِحِینَ اَشهَدُ اَنَّ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ وَ اَشهَدُ اَنَّ مُحَمَّداً عَبدُهُ وَرَسُولُهُ

۳ــ درود شریف: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ.

دعا: اللَّهُمَّ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ.

هڅوونه:

زده کوونکي دې د لمانځه تسبیحات تکرار کړي.

ارزونه:

آیا زده کوونکو د لمانځه تسبیحات زده کړي دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلور دېرشم لوست

د جومات ادبونه

هدف: د جومات د ادبونو پیژندل

څوک کولای شي چې د جومات ادبونه په لنډه توګه ووایئ؟

جومات د مسلمانانو د عبادت ځای دی. په جومات کې لمونځ اداء کیږي. کله چې مؤمن جومات ته داخلیږي، نو لاندیني ادبونه دې مراعات کړي:

جومات ته د ننوتلو په وخت کې باید ښی پښه مخکې کړي او دا دعا ووایـــي (اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ) که چیرې مکروه وخت نه وو، نو نفـــل لمونځ دې اداء کړي له بې ګټو خبرو څخه دې ځان وساتي. د قرآن کریم په تلاوت یا د تسبیحاتو په ویلو دې ځان بوخت کړي له جومات څخه د وتلو پر مهال دې کینه پښه مخکې کړي او دا دعا دې ولولي (اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِکَ). د جومات پاک او سوتره ساتل د هر مسلمان دنده ده.

هڅوونه:

زده کوونکي دې په ډله ییزه توګه د جومات د ادبونو په باره کې خبرې وکړي.

ارزوني:

آیا زده کوونکو د جومات ادبونه یاد کړي دي؟

ښاغلی ښوونکی دې زده کوونکو ته د جومات د ادبونو په هکله معلومات ورکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورم فصل اخلاق

پنځه دېرشم لوست

حقوق

هدف: دحقوقو پیژندل اومراعت کول

حقوق د حق جمع ده. د هغه مصلحت، ګټې او ځانګړتیا په معنا دي، چې د اسلام د مبارک دین له پلوه چا ته ورکړل شوي وي.

زموږ په سپیڅلي دین کې حقوق په دوو مهمو څانګو ویشل شوي دي. حقوق الله (د الله تعالی حقوق په بندګانو) او حقوق العباد (د بندګانو حقوق په بندګانو)

د دواړو حقونو اداء کول پر موږ مسلمانانو باندې فرض دي. د الله تعالی حق پر بندګانو دا دی، چې یوازې د هغه عبادت وکړي او د بندګانو حق یو پربل باندې دا دی، چې د هر یو سرې ځان، مال او آبرو ورته محترمه وي او هیڅ ډول تیری ورباندې ونه کړي.

هڅوونه:

زده کوونکي دې د حقونو د ډولونو په هکله یو له بل سره خبرې وکړي.

ارزونه:

آیا زده کوونکو د حقونو ډولونه پیژندلي دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږدېر شم لوست

د ښو اخلاقو پايلې

هدف: د ښو اخلاقو د پايلو پېژندنه

د اسلام مبارک دين چې کوم فضيلت ښو اخلاقو ته ورکړی دی هغه د اخلاقو د ښو پايلو پر بنسټ دی.

د ښو اخلاقو پايلې هم په دنيا کې او هم په آخرت کې ښکاره کيږي.

څوک چې ښه اخلاق ولري، ډير زر کولای شي د خلکو زړونو ته لاره پيدا کړي او هر چاته ګران شي.

کله چې د يوې ټولنې وګړي په ښو اخلاقو سمبال وي، د هغو تر منځ وروروګلوي او اعتماد پيدا کيږي. نو داسې ټولنه چې غړي يې يو پر بل باندې باور او اعتماد ولري د خپل ځان لپاره د پرمختګ او ترقۍ لاره پرانيزي.

هڅوونه:

زده کوونکي دې د ښو اخلاقو د پايلو په هکله يو له بل سره خبرې وکړي.

ارزونه:

آيا زده کوونکي د ښواخلاقو د پايلو په باره کې په څه پوهيدلي دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووه دېرشم لوست

د مور او پلارحقوق

هدف: د مور او پلار د حقونو پېژندل او مرا عاتول.

له مور او پلا ر سره څنګه چلن وکړو؟

مور او پلار پرموږ ډېر زيات حقونه لري. دوې په کوچنيوالي کې زموږ د ژوند لپاره کړاوونه ګاللي دي. په قرآن عظيم الشان کې د دوې په هکلـــه داســـې لاربښوونه شوې ده:

(له خپل مور او پلار سره نيکي وکړئ. دوی مه ازاروئ. په نرمۍ ورسره خبرې کوئ.)

محمد رسول الله صلی الله عليه وسلم داسې فرمايلي دي:

(د الله تعالی رضا د مور او پلار په رضا کې ده.)

هڅوونې:

١. زده کوونکي دې د مور او پلار د رضا مندۍ په هکله يوله بل سره خبرې وکړي.
٢. د مور او پلار د رضا مندۍ په باره کې يوه يوه کيسه بيان کړئ.

ارزونه:

- ښاغلی ښوونکی دې له زده کوونکو څخه د لوست د موضوع په هکله پوښتنې وکړي او مهارت او ذهنيت دې و ازمايئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

اته دېرشم لوست

د ښوونکي حقونه

هـــدف: د ښوونکي د حقونو پېژندنه او درناوی

ښوونکی د بلې ډېوې په څېر دی چې په خپله سوزي او ټولنه روښانه کوي. ښه ښوونکی تل زيار باسي، چې خپلو شاګردانو ته سمه لارښوونه وکړي. د هغوی د پوهولو لپاره له مينې او مهربانۍ څخه کار اخلي او له ناوړه سلوک څخه ځان لرې ساتي. ښه ښوونکی د معنوی پلار حيثيت لري. نو موږ بايد د هغه درناوی وکړو او مينه ورسره ولرو. علی کرم الله وجهه ويلي دي (څوک چې ماته يو توری راوښيي زما مولا دی.) ښوونکو ته بايد تل په سلام ويلو او درناوي هرکلی ووايو او د هغوی سمې لارښوونې ومنو.

هڅونې:

١. زده کوونکي دې د ښوونکي د حقونو په هکله خبرې وکړي.

٢. زده کوونکي دې د پوښتنې او ځواب په توګه د ښوونکي حقونه بيان کړي.

ښاغلی ښوونکی دې مهرباني وکړي او زده کوونکو ته دې د ښوونکوحقوق روښانه کړي.

نهه دیرشم لوست

د خپلوانو حقونه

هـــــدف: د خپلوانو د حقونو پیژندنه

خپلوان د اسلام د مبارک دین له مخې ډیر زیات حقونه لري، چې باید درناوی يې وشي. له هغوی سره راشه درشه ولرو، کومک ورسره وکړو، دوست يې وګڼو، غیبت او داسې چلن ورسره ونه کړو چې هغوی پرې خپه کیږي، د هغوی په منځ کې هر وخت سوله او د خیر غوښتنه وکړو، تر څو وکړای شو په خپله کورنۍ ، کلي، ټولنه او ښار کې نیکمرغي خوشحالي او سوله ټینګه کړو.

هڅووني:

۱ – له خپلوانو سره د تګ را تګ اوله هغوی سره د ښو اړیکو په باره کې خبرې وکړئ.

۲– له خپلوانو سره د ښېګنې کولو په هکله دې خبرې وشي.

ښاغلی ښوونکی دې د خپلوانو معنی زده کوونکو ته پوره څرګنده کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلويښتم لوست

د استوګنې د چاپيريال ساتنه

هـــــــدف: د استوګنې د چاپيريال پېژندنه او د هغه پاکوالي ته پاملرنه

هغه ځای، چې په کې ژوند کوو د استوګنې چاپيريال يې بولي. کور، انګړ، کوڅه، مسجد ، مدرسه، مکتب يا هغه لاره چې تګ را تګ په کې کوو، ټول زموږ د استوګنې چاپيريال ګڼل کيږي. د دې ټولو په پاک ساتلو کې بايد پوره برخه واخلو. خپل انګړ بايد تل پاک وساتو. هغه ناپاک شيان چې له انګړ څخه جارو شوي وي، په عامه لاره او کوڅه کې وانه چوو، ځکه په هغوی کې مکروبونو ځای نيولي وي. د ناروغتيا د پيدايښت سبب کيږي او ښايي د سيمې خلک ناروغ کړي.

زموږ پيغمبر محمد (ص) فرمايلي دي:(نظافت او پاکي د ايمان يوه برخه ده)

نو د چاپيريال پاک ساتل زموږ ايماني او ملي دنده ده.

هڅووني:

١– زده کوونکي دې د پاکوالي په هکله يو له بل سره خبرې وکړي.

٢– د استوګنې د ښه چاپيريال په باره کې دې يوه يوه جمله ووايي.

ښاغلی ښوونکی دې زده کوونکو ته لارښوونه وکړي، چې په انګړ کې ونه، ګلان، شنه بوټي د استوګنې چاپيريال ته ګټې لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوڅلویښتم لوست

د روغتیا ارزښت

هدف: د روغتیا ارزښت پیژندنه اومراعت کول یې

روغتیا د الله تعالی له نعمتونو څخه ډیر لوي نعمت دی. موږ باید د دی لـــوی نعمت قدر وپیژنو او د هغه په ساتنه کې ډیر زیار وګالو. د ځان، جـــامو او د استوګنځي پاکوالي ته باید همیشه پاملرنه وکړو. د هغو شیانو له خوړلو څخه چې روغتیا ته مو زیان رسوي ډډه وکړو، د ناپاکو او خامو میوو خـــوړل، د ناپاکو اوبو څښل، هم زموږ روغتیا ته زیان رسوي باید ورڅخه ځان وساتو.

ځینی بد عادتونه، لکه چلم او سګرت څکول نسوار او داسې نور روغتیا ته ډیر زیانونه رسوي. باید له هغوی څخه په کلکه ډډه وکړو. دا رښتیا ده چې (سلیم عقل په سالم بدن کې وي.)

هڅوونې:

۱- زده کونکي دې دګتورو خوړو په هکله بحث وکړی.

۲- د بدو عادتونو زیانونه دې ووایي.

۳- (سلیم عقل په سالم بدن کې وي) د دی جملې په هکله دې په ډله ییزه توګه خبرې وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دووه څلویښتم لوست

پر حیواناتو زړه سوی

هـــــدف: په حیواناتو باندی زړه سوي کول.

لکه څرنګه چې د اسلام مبارک دین د ترحم او شفقت دین دی. نو له همدې کبله یې موږ ته امر کړی دی، تر څو پر حیواناتو او الوتونکو مرغانو باندې زړه سوی وکړو. حیوانات او مرغان هم زموږ په څیر روح او بدن لري. د درد غم، خوشحالۍ احساس کوي. څرنګه چې موږ نه غواړو څوک مو بندي کړي او ازادي را څخه واخلي، هغوی هم داسې احساس لري.

زموږ پیغمبر محمد صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: هغه څوک چې په نورو زړه سوی لري الله تعالی به په دوی رحم وکړي.

نو موږ ته لازمه ده، چې په دې باره کې لاندې ټکي په پام کې ونیسو:

۱ــ له کومې اړتیا پرته د ژوندیو حیواناتو بندي کول ناروا او له زړه سوي څخه لرې کار دی.

۲ــ له ځالو څخه د مرغانو د بچیو لرې کول ناروا کار دی، ځکه دا کار د هغوی د مور او پلار د ځورولو سبب او یا د هغوی د مړینې لامل کیږي.

۳ــ په کورنیو حیواناتو باندې د هغوی له وسې څخه زیات بار اچول هم له زړه سوي څخه لرې دی.

هغه حیوانات چې زموږ په واک کې دي، باید په ټاکلي وخت کې هغوی ته اوبه او واښه ورکړو او له وهلو او ټکولو څخه یې، چې د ترحم او انساني اخلاقو خلاف دي، ځانونه وساتو.

هڅوونه:

زده کوونکي دې پر حیواناتو باندې د زړه سوي په هکله یو له بل سره خبرې وکړي.

ارزونه: ایا زده کوونکي پر حیواناپو باندې د زړه سوي سره آشنا شوي دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

رښتیا ویل

هدف: زده کوونکو ته د نیک عادت او رښتیا ویلو او له درواغو څخه کرکه کولو یادول.

آیا رښتیا ویل ولې ښه کار دی؟

نیکي او رښتیا ویل د هر مسلمان دنده ده. مورږ مسلمانان باید تل رښتیا ووایو.

رښتیا ویونکی انسان د هرچا خوښ وي او درناوی یې کوي.

نیکي او رښتیا ویل انسان بریالی کوي. د هر مسلمان دنده ده، چې له درواغو څخه ځان وساتي. خلک له درواغجن انسان څخه نفرت کوي، او درواغ ویل د اسلام په مبارک دین کې لویه ګناه ګڼل شوې ده.

هڅوونې:

زده کوونکي دې د نیکۍ او رښتیا ویلو په هکله یو تر بله خبرې وکړي.

زده کوونکي دې د رښتیا ویلو ګټې بیان کړي.

ارزونې:

آیا زده کوونکي د رښتیا ویلو په هکله په څه پوه شوي دي؟

ښاغلی ښوونکی دې د رښتیا ویلو ګټې او د دروا‌غو تاوان زده کوونکو ته بیان کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورڅلویښتم لوست

توبه

هدف: د توبې مفهوم ته د زده کوونکو پام اړول

توبه د الله لوري ته د ورګرځېدلو په معنا ده.

دعقل خاوند پوهېږي چې له توبې څخه بل هیڅ کار ګټور نه دي.

له ګناه څخه توبه کول هغه یوازینی کار دي، چې الله تعالي پري خوښیږي.

توبه کول یو مثبت بدلون دي، چې له الله څخه د وېرې په نتیجه کې د بنده په زړه کې را منځ ته کیږي او د انسان پاملرنه د خداي تعالي لوري ته ورګرځوي.

هڅوونه:

زده کوونکي دې د توبې د مفهوم په هکله په ډله ییزه توګه خبرې وکړي.

ارزونه:

آیا زده کوونکي د توبې په مفهوم باندې پوهیدلي دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځه څلويښتم لوست

د وخت ارزښت

هدف: د وخت ارزښت ته د زده کوونکو پام ګرځول

وايو چې د وخت بيه تر سرو زرو څو برابره زياته ده، ځکه چې بل هر ګران بيه شئ پيدا کيداي شي، خو نه شو کولای چې له لاسه تللی وخت بيرته لاس ته راوړو او يا وخت له چا څخه واخلو.

پيغمبر(صلى الله عليه وسلم) د يو حديث په ترڅ کې د وخت اهميت بيانوي او وايي چې د الله تعالي دوه قيمتي نعمتونه دي، زياتره خلک ور څخه ښه او مناسبه ګټه نه اخلي، هغه روغتيا او وخت دي. څوک چې خپل وخت له لاسه ورکوي او د علم زده کړه په کې نه کوي، د اسراف کوونکو په ډلې کې به وي.

هڅوونه:

زده کوونکي دې د وخت د ارزښت په هکله په ډله ييزه توګه خبرې وکړي.

ارزونې:

١. آيا زده کوونکي د وخت د ارزښت په هکله پوهيدلي دي؟

٢. ښوونکی دې زده کوونکوته داسراف په هکله معلومات ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږڅلویښتم لوست

محمد صلی الله علیه وسلم

هدف: د محمد صلی الله علیه وسلم له مبارک سیرت سره آشنایي

حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) د الله تعالی له خوا د پیغمبر په توګه راولیږل شو تر څو خلک له کفر، ظلم او ټولو ناوړه عملونو څخه منع کړي او د یوه خدای (ج) عبادت ته یې راوبولي. هغه (صلی الله علیه وسلم) خلک وروږګلوی، یووالي، یو له بل سره مرستې کولو ته وهڅول او په خپلو مینځو کې یې له شخړو او جګړو څخه منع کړل. هغه انسانانو ته د ژوند هغه لاره وښودله چې په دنیا کې د سرلوړی او په آخرت کې د نجات او جنت خوا ته تللې ده.

محمد (ص) د انسانانو لارښود، رحمت، زیری ورکوونکی او تر ټولو وروستی پیغمبر دی.

هڅوونه:

زده کوونکي دې د محمد (صلی الله علیه وسلم) د ښو اخلاقو په هکله خبرې وکړي.

ارزونه:

آیا زده کوونکو د محمد (صلی الله علیه وسلم) د ژوند په هکله څه معلومات تر لاسه کړي دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

تمرين

- حقوق تعريف کړئ؟
- د اخلاقو په باره کې نبي کريم صلى الله عليه وسلم څه فرمايلي دي؟
- د مور او پلار د حقونو په باره کې نبي کريم صلى الله عليه وسلم څه فرمايلي دي؟
- د ښوونکي د حقونو په باره کې د علي (رض) وينا وواياست؟
- له خپلوانو سره بايد څه ډول چلن وکړو؟
- د چاپيريال د پاک ساتلو په باره کې يو نقلي دليل ذکر کړئ؟
- په اسلام کې د روغتيا ارزښت څومره دی؟
- آيا حيواناتو ته زيان رسول ښه کار دی؟
- خلک ولې رينښتيا ويونکی انسان خوښوي؟
- په اسلام کې د توبې ارزښت بيان کړئ؟
- د وخت د ارزښت په باره کې خپل معلومات وړاندې کړئ.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library